

NEJČASTĚJŠÍ DOTAZY TÝKAJÍCÍ SE MAMOGRAFICKÉHO VYŠETŘENÍ

Na dotazy odpovídá Prof. MUDr. Jan Daneš, CSc.

PROČ CHODIT NA MAMOGRAFICKÉ VYŠETŘENÍ?

V České republice zemře na následky rakoviny prsu každých 5 hodin jedna žena. Je známo, že pravidelné mamografické vyšetřování žen od určitého věku snižuje úmrtnost na rakovinu prsu až o 40%. Včas odhalený zhoubný nádor prsu je velmi dobře léčitelný.

PRAVIDELNĚ SI PROVÁDÍM SAMOVYŠETŘENÍ POHMATEM. PROČ JÍT NA MAMOGRAFICKÉ VYŠETŘENÍ, KDYŽ NEMÁM ŽÁDNÉ POTÍŽE?

Stejně jako chodíte na vyšetření ke gynekologovi, tak byste měla chodit jednou za dva roky na preventivní mamografické prohlídky. Rakovinou prsu v České republice onemocní každá 12-tá žena. Nelze s jistotou předpovědět, která z nás je ohrožena více a která méně. Jedinou cestou, jak si být jistá svým zdravím, je preventivní vyšetření. Mamografie umožňuje odhalit nádor mnohem dříve než vyšetření pohmatem.

KAM JÍT NA PREVENTIVNÍ MAMOGRAFII?

V České republice existuje síť akreditovaných mamografických screeningových center, která vyhověla náročným kritériím. Aby bylo vyšetření uhrazeno ze zdravotního pojištění, je nutné navštívit některé z těchto center. Seznam pracovišť je součástí tohoto letáku a také jej najdete na webovských stránkách Asociace mamodiagnostiků ČR (www.mamo.cz).

V MÉ RODINĚ SE RAKOVINA PRSU NIKDY NEVYSKYTOVALA. MUSÍM I JÁ CHODIT NA PRAVIDELNÉ PROHLÍDKY?

Alespoň u 90 % všech nemocných žen se rakovina prsu v rodině nikdy nevyskytovala. Riziko nádorů prsu se však týká všech žen. Pravidelná vyšetření by proto měla absolvovat každá žena bez rozdílu.

MAMOGRAFICKÉ VYŠETŘENÍ JE PRÝ BOLESTIVÉ. JE TO PRAVDA?

Pro provedení kvalitního vyšetření je nutno rozložit tkáň prsu tak, aby byly vidět jednotlivé struktury. Stlačení trvá jen 2-3 vteřiny a prs v žádném případě nezraňuje, rakovinu nevyvolává a mnoho žen ani neudává nepříjemné pocity. Pouze ženy s citlivými prsy mohou vnímat jisté nepohodlí. Proto je vhodné, aby se plánované preventivní vyšetření provádělo v první polovině menstruačního cyklu, kdy jsou prsy méně citlivé.

NEZVYŠUJE RENTGENOVÉ ZÁŘENÍ RIZIKO ONEMOCNĚNÍ?

Při mamografii se využívá speciální měkké rentgenové záření. Pokrok v mamografii vedl ke značnému snížení dávek záření, takže preventivní vyšetření je možné provádět i každoročně bez jakékoliv obavy. Dávka záření během mamografie je nižší než ta, kterou absorbujete za celý den slunění.

NENÍ VYŠETŘENÍ PŘÍLIŠ ZDLOUHAVÉ?

Celé vyšetření trvá kolem 30 minut. Domníváme se, že i velmi zaměstnaná žena může najít jednou ročně půlhodinu času k podstoupení tohoto vyšetření. Pokud je pro vás rodina či práce natolik důležitá, o to více musíte dbát o své zdraví.

MOHU JÍT NA MAMOGRAFII I V PŘÍPADĚ, ŽE JSOU MOJE PRSY VELMI HRBOLATÉ, CYSTICKÉ? SLYŠELA JSEM, ŽE TAKOVÉ PRSY JSOU PRO MAMOGRAFII NEVHODNÉ.

Přítomnost cyst je zcela běžná, je to způsobeno změnami na hormonální úrovni. Takové prsy neznamenaají, že tkáň je abnormální, nebo že riziko rakoviny prsu je vyšší. Mamografie v pravidelných intervalech, někdy doplněná ultrazvukovým vyšetřením, je i zde vhodná.

CHODÍM PRAVIDELNĚ NA SNÍMEK HRUDNÍKU. POKUD BYCH MĚLA NÁDOR PRSU, PROKÁZAL BY JEJ SNÍMEK HRUDNÍKU?

Zařízení pro snímkování hrudníku, použitý filmový materiál a celý postup se od mamografie zásadně odlišují. Snímek hrudníku proto neumožňuje odhalit ani větší nádor v prsu.

UŽ JSEM NA MAMOGRAFII BYLA A VŠECHNO BYLO V POŘÁDKU. PROČ JÍT NA NOVÉ VYŠETŘENÍ?

První mamografie slouží především jako výchozí bod pro srovnávání. Účelem pravidelných vyšetření je především potvrzení, že se tkáň prsu nemění a že se neobjevují podezřelá ložiska. Takto lze odhalit i velmi jemné, nenápadné počáteční změny, které by se při pohmatovém vyšetření projeví podstatně později.

MŮŽE MAMOGRAFII NAHRADIT ULTRAZVUKOVÉ VYŠETŘENÍ?

Vyšetřovací metody určuje lékař screeningového mamodiagnostického centra. Ultrazvukové vyšetření je obvykle metodou číslo jedna u mladých žen s příznaky onemocnění prsu. U žen nad 40 let věku je základní metodou vždy mamografie a ultrazvuk ji pouze někdy doplňuje. Samo ultrazvukové vyšetření se pro screening nádorů prsu nehodí.

JE MAMOGRAFIE V ODHALENÍ RAKOVINY STOPROCENTNÍ?

Mamografie je nejspolehlivější dosud známá metoda k odhalování nádorů prsu i v počátečním stadiu. Spolehlivost metody (pokud je prováděna v akreditovaných mamografických screeningových centrech) je přibližně 96 %.